
KOVÁCS István

Vezetési funkciók egy helyi rendvédelmi szerv életében

Szervezés, vagyis a célelérés biztosítása, az erőforrások koordinációjával

Bevezetés

A XXI. században a biztonság megteremtésére irányuló társadalmi igény felerősödött. A felgyorsult, és globális világnak köszönhetően napról napra szem-, és fültanúi lehetünk annak, hogy az európai, és atlanti országok polgárai milyen fenyegetésekkel kénytelenek szembenézni, mik azok a veszélyek amelyek nem csak vagyonbiztonságukat, hanem testi épségüket, és életüket is sértik. A környezetrombolás (klímaváltozás, katasztrófák), a népességrobbanás (nagyértékű polarizáció a társadalmi rétegek között, az országok közötti adósságcsapdák, instabil zónák kialakulása, feketegazdaság), a bűncselekmények nemzetközi jellege (nemzetközi szervezett bűnözés, terrorizmus, tömegpusztító fegyverek elterjedése, kiberbűnözés, kábítószerkereskedelem, korrupció) egytől egyig ilyen veszélyforrásnak tekinthető. (Kovács István 2017a) (És ez csak pár példa a számos fenyegetés, és veszély közül, amelyek az emberek életének napos oldalát beárnyékolják.)

Egy demokratikus jogállamban a polgárok joggal várják el, hogy az állam a vagyonbiztonságot megteremtse, és egyben garantálja az ott élőknek – és az adott állam külföldön tartózkodó állampolgárainak – , hogy testi épségüket, életüket megóvja, az alapvető alkotmányos-, és emberi jogok létezését elismeri, gyakorlását tiszteletben tartja, azt védelmezi. A fentiekből levezethetően – ad absurdum – az állam kötelessége, hogy az ország belső rendjének védelmét, és a külső támadástól mentes, szuverenitását, autoritását biztosítsa. (A biztonság megteremtése iránti igény az Európai Unióban is közös követelménnyé lépett elő, amelyet költségtakarékosabb valamint hatékonyabb működéssel kell biztosítani, és amely nem nélkülözheti az uniós és hazai rendvédelmi szervek közös, egy rendszerben történő alkalmazásának szükségességét.) (Kovács Gábor 2015.)

A demokratikus állam-berendezkedés garanciája, hogy e szervek működése jogilag determinált viszonyon alapuljon, a jogszabályoknak való alávetettség az államvezetés minden területén – így a biztonság megteremtését célzó rendvédelmi-, és honvédelmi intézmények feladatrendszerében is – érvényesüljön. Ma Magyarországon minden egyes rendvédelmi – de azok közül is kiemelten –, fegyveres rendvédelmi, és honvédelmi szerv működését, feladatrendszerét, tevékenységét, sőt társadalmi rendeltetését is jogszabály, úgy nevezett sarkalatos törvény határozza meg. Csak így szavatolható, hogy az a társadalmi feladat – amely e szerveket a törvényes rend, és felhatalmazás szellemében életre hívta – a jog adta kereteken belül, a sarkalatos törvényben meghatározott helyen, időben, és módon kerüljön végrehajtásra.

A rendőrségről szóló 1994. évi XXIV. törvény 1. § (1) bekezdése kimondja, hogy a rendőrség biztonság megteremtésére irányuló feladata az Alaptörvényben meghatározott feladatok mellett a határforgalom ellenőrzése, a terrorizmus elleni küzdelem és az e törvényben meghatározott bűnmegelőzési, bűnfelderítési célú ellenőrzés, valamint a bűncselekményből származó vagyon visszaszerzése. (Kovács István 2018a) Ahhoz, hogy a rendőrség e társadalmi szükségletet kielégíteni tudja, olyan vezetőkre van szüksége, akik a klasszikus vezetési funkciókat nap, mint nap gyakorolják és tervszerű munkavégzésükkel a legoptimálisabb döntés meghozatala mellett a lakosság szubjektív

biztonságérzetét növelni képesek. Ez önmagában a jó tervező-, és szervezőképességet, valamint az előutóhatásvizsgálat keretén belül végzett ellenőrző tevékenységet is felöli. (Kovács István 2018b), (Kovács István 2017b)

Úgy vélem azonban – hipotézis szintjén feltételezem –, hogy hiába az optimalizált döntés, és az ellenőrző tevékenység, ha a szervezőmunka azzal nem korrelál. Feltételezem, hogy a helyi illetékességű rendőrkapitányság humánerőforrásának, és eszközparkjának parancsnoki szervezését az integrált ügyviteli-, és ügykezelő, azaz a Robotzsaru rendszer nagymértékben segíti, a manuális szolgálatvezénylés hibáit kiküszöböli.

A tanulmányban történelmi alapkutatást végeztem, alkalmazott kutatás színterén pedig SWOT analízist alkalmaztam. Az elméleti szakasz absztraktálható, logikai erőfelhasználást követelt meg, az analízis és szintézis dialektikus felhasználása segített abban, hogy a vizsgált témakört (lényeges tulajdonságainak, strukturális elemeinek, és egyes kapcsolatainak szétválasztásával) gondolati részekre bonthassam, majd minden egyes részt – felépítés, és funkcionalitás alapján – az egészhez való viszonyulása alapján feltérképezem. A SWOT/GYELV elemzés pedig segített abban, hogy az erőforrások szervezésére irányuló parancsnoki munka lehetőségeit, veszélyeit, erősségeit, és gyengeségeit feltárjam.

Általános célom volt, hogy egy olyan tanulmány születhessen, amely a helyi rendvédelmi szerv szervezési mechanizmusáról reális képet mutat, továbbá egy olyan információs adatbázist hoz létre, amely a kidolgozott javaslatok megvalósíthatóságának tekintetében a rendőri vezetők szervezési mechanizmusait segíti.

Szervezés

A tanulmány hangsúlyosabb része a rendőrség helyi szerve állománya szolgálati rendjének bemutatásával, valamint a hivatásos állomány digitális szolgálatvezénylésével foglalkozik, azonban, hogy mindezt a laikus is képes legyen megérteni nélkülözhetetlennek tartom, hogy a szervezést, mint vezetési funkciót definiáljuk, annak mibenlétére a vezetési folyamatban rávilágítsunk.

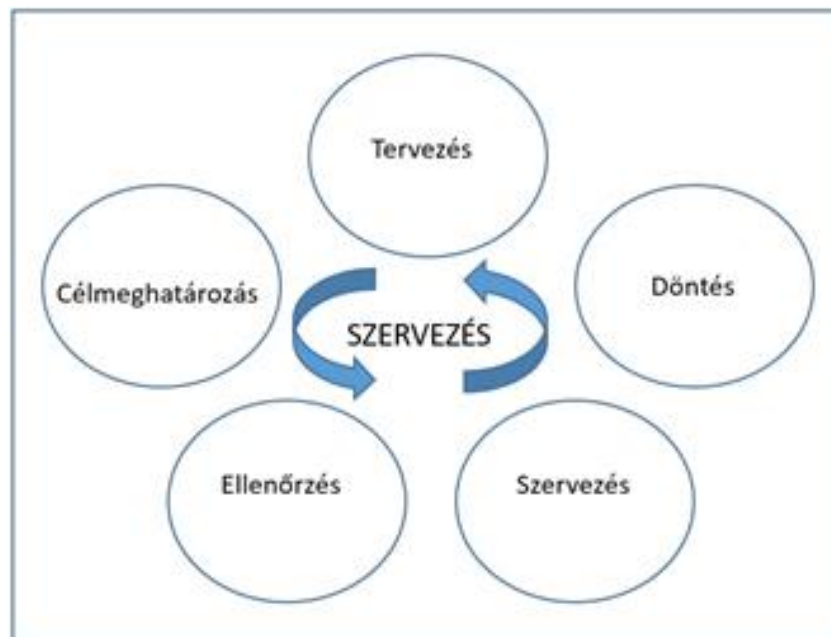
A szervezés fogalmának meghatározásában nagy segítségemre volt a hazai-, és nemzetközi életben is ismert, a menedzsment-, valamint rendészeti vezetéstudomány világában jártas szakemberek elméleti munkásságainak tanulmányozása, feldolgozása. A teljesség igénye nélkül e végtelen adathalmazból válogatva, szeretnék most mindazok közül párat bemutatni.

Álláspontom szerint a szervezés fogalmának definiálása nyomán, azon rendszerfelfogású alaptézisből kell kiindulnunk, miszerint a szervezés nem más, mint a vezetési folyamatmegoldás során alkalmazott funkció egyike. Vitathatatlan, hogy a vezetési műveletek legtöbbjének megvalósításában a szervezési tevékenység jelentős részt ölel fel, az azonban e rendszernek az alrendszerként értelmezhető. Hisz nincs célmeghatározás, ha nincs alapvető társadalmi igény, és feladat. (Ha szeretnénk szervezni, akkor először a célkitűzéseket kell tisztáznunk, meg kell határoznunk prioritásainkat, és rendeznünk kell a szükséges erőforrásainkat.) (Seidman 1970) Nincs optimális döntés, ha nem állnak rendelkezésre alternatívák. Koordináció sincs, ha nem tudtuk kiválasztani a számunkra legkedvezőbb alternatívát. (Illusztratív példa a fentiekre: a tervezés folyamatában megbeszéléseket szervezünk, ötleteket cserélünk. A vezető különféle csoportokba sorolja és különféle tevékenységekkel ruházza fel az embereket. Különböző típusú, különböző készségekkel rendelkező személyzetet választ, így biztosítja az aktuális cél elérését, valamint a tényleges, és a standard teljesítmény közötti összhangot.) Továbbá mit is tudnánk ellenőrizni, ha nincs végrehajtás. (Ha a döntés megszületett, a szervezés, mint

tevékenység a végrehajtás során, az ellenőrzés fázisában is képes bizonyos mértékig annak befolyásolására, sőt, annak felülbírálatára.) (Lindblom 1965)

A szervezés tehát egy olyan alkotó tevékenység, amely egy kitűzött cél hatékony elérése érdekében folyamatok és azok megvalósítására hivatott szervezetek létrehozására, fejlesztésére, működtetésére erőforrásokat és tevékenységeket rendel egymáshoz, és hangol össze, cél, feladat, hely és idő szerint. (Czuprák-Kovács 2017) Ad absurdum a szervezés során a vezető a meghatározott cél elérése érdekében összehangolja a feladatok végrehajtása során alkalmazott munkamódszereket, amelyek lényüket tekintve magukba foglalják a folyamatok megszervezését, a szervezetek létrehozását és a munka megszervezését. (Kovács Gábor 2018) Más megfogalmazásban a szervezés a csoport tagjai erőfeszítéseinek egységesítését, integrálását, szinkronizálását foglalja magában, hogy a közös célok elérése érdekében a cselekvés egységessé váljon. (Mooney 1953) Egy olyan rejtett erő, ami összefogja a vezetési tevékenység többi funkcióját. A vezetési funkciók körforgását, és az azt összefoglaló szervezést az alábbi ábrán tudom illusztrálni.

1. ábra: A szervezés, mint a rendszer alrendszere

Készítette: a szerző

Az ábrának köszönhetően jól leképezhető, hogy a klasszikus vezetési funkciók, mint a vezetési mátrix rendszere hogyan csoportosul a szervezés, mint olyan köré. Bár, míg a szervezés önálló funkcióként is gyakorolható, az az egész rendszert átfogja, és kiszolgálja. A szervezés álláspontom szerint, a fogalom meghatározásokban rögzített közös alkotóelemeken túlmenően egy mankó feladatot is ellát. Egy kiegészítő funkció, ami a vezetés-irányítás rendszerét, mint körforgást támogatja. Olyan tevékenység, amely az életre hívott szervezet társadalmi feladatának kielégítését szolgálja, teszi mindezt úgy, hogy az erő-, és eszközszükségletet megteremti, azt térben és időben úgy koordinálja, hogy a kitűzött célok elérhetővé válhassanak, támogatva a vezetési funkciók gyakorlását.

Szolgálati időrendszerek

Akár az államigazgatásban, akár a versenyszférában dolgozunk a munkáltatói jogkört gyakorló vezető meghatározza számunkra, hogy az előírt feladatainkat milyen időrendszerben vagyunk kötelesek végrehajtani. Gyakorta hallunk olyan közhelyes mondatokat, hogy „éjszakás voltam...”, „24-be nyomom...”, „ez a 12 órás szolgálat keresztülhúzza az egész napomat...”. Amikor ilyen beszélgetésbe elegyedünk, nem árt, ha tisztában vagyunk azzal, hogy az időpontok, valamint az adott munka-időrendszer között milyen összefüggés van. Különösen igaz ez a rendészeti szerveknél a hivatásos szolgálatot teljesítőkre, ahol a szolgálati jogviszony speciális jellegéből adódóan az időrendszerek a nap 24 óráját lefoglalják. A rendőrség tekintetében hivatali-, rugalmas-, vezényléses-, váltásos-, kombinált- és egyéni szolgálati időrendszereket különböztetünk meg. A munkáltatói jogkört gyakorló vezető, azaz az állományilletékes parancsnok meghatározza, és dönt arról, hogy az adott szolgálati ág adott munkakört betöltő személyének vonatkozásban milyen szolgálati időrendszert szükséges alkalmazni. Ezt minden esetben nem csak a munka törvénykönyvére (2012. évi I. törvény), hanem a rendvédelmi feladatokat ellátó szervek hivatásos állományának szolgálati jogviszonyáról szóló törvényre, és a rendőrség hivatásos állományú tagjainak szolgálatteljesítési idejéről, valamint a szolgálati időrendszerekről szóló ORFK utasításra [23/2008. (OT.14.)] tekintettel kinevezési okmányban, valamint a munkaköri leírásban is rögzíteni szükséges. (A szabadságolás mértéke is e szolgálati időrendszerhez köthető, azzal egyenesen arányos.)

A napi szolgálatteljesítési időbeosztást, a szabadnapokat, a pihenőnapokat, a készenléti szolgálatot, a szolgálatközi szünetet, a törzsidőt, a peremidőt, a munkaszüneti napot, vagyis az állománnyal kapcsolatos szolgálatszervezést a hivatásos állomány tagjának közvetlen vezetője végzi. A szolgálatteljesítési időbeosztást és a pihenőnapokat legalább egy hét időtartamra vonatkozóan, ezen időtartam kezdetét megelőzően legalább tíz nappal kell közölni az állomány tagjával, kivéve, ha a szolgálatba lépés időpontja nem látható előre. A közölt szolgálatteljesítési időbeosztástól és pihenőnapoktól csak indokolt esetben lehet eltérni.

Az elkövetkezendőkben pedig ismerjük meg azt a hat szolgálati időrendszert, amit a rendőrség a szolgálatvezénylés tekintetében alkalmaz.

Hivatali szolgálati időrendszer

Hivatali szolgálati időrendszerben azok teljesíthetnek szolgálatot, akiknek a munkaköre csak a nappali időszak meghatározott részében kívánja meg a szolgálat ellátását. A szolgálatteljesítési napok naptári hetenként hétfőtől péntekig tartanak. A heti szolgálatteljesítési idő 40 óra, melyet hétfőtől csütörtökig 7.30 órától 16.00 óráig, vagy 8.00 órától 16.30 óráig, pénteki munkanapon 7.30 órától 13.30 óráig, vagy 8.00 órától 14.00 óráig terjedő időben kell teljesíteni. Az osztott szolgálatteljesítési idő alkalmazásánál az utolsó szolgálatteljesítési időtartam befejezése és a következő napi szolgálatteljesítési idő kezdete között legalább 8 óra pihenőidő jár, amelybe a lakásról a szolgálatteljesítés helyére és az onnan történő visszautazás időtartama nem számít bele. A munkaközi szünet naponta 30 perc. Heti pihenőnap a szombat és a vasárnap.

Rugalmas szolgálati időrendszer

Szolgálatelljesítési nap lehet naptári hetenként vasárnap kivételével a hét bármely 5 napja. A szolgálatelljesítési időt havi, legfeljebb kettő havi keretben kell meghatározni, melynek meg kell egyeznie az adott időszak munkanapjai számának és a napi 8 órás munkaidőnek a szorzatával. A napi szolgálatelljesítési idő nem lehet 5 óránál rövidebb és 12 óránál hosszabb. A napi szolgálatelljesítési idő törzsidőből és peremidőből áll. A törzsidő napi 5 óra, ami 8.30 órától 13.30 óráig tart. A szolgálat-szervezést végző közvetlen vezető szolgálati érdekből a peremidő legfeljebb 50%-áig meghatározhatja a szolgálatelljesítési időszakot. Ha a napi szolgálatelljesítési idő a hat órát meghaladja, a munkaközi szünet 30 perc. Minden további két óra után legalább tizenöt perc munkaközi szünetet kell biztosítani. Heti pihenőnap a vasárnap, amelyhez második pihenőnapként szombat vagy hétfő kapcsolódik.

Vezényléses szolgálati időrendszer

A szolgálatelljesítési időt havi, legfeljebb kettő havi keretben kell meghatározni, melynek meg kell egyeznie az adott hónap munkanapjai számának és a napi 8 órás munkaidőnek a szorzatával. A napi szolgálatelljesítési idő legalább 4, legfeljebb 12 óra lehet. A napi szolgálat teljesíthető két részre osztva is, annak azonban egyik része sem lehet 4 óránál rövidebb. A részidőszakok között legalább 4 óra szolgálatközi szünetet kell biztosítani. Ha a napi szolgálatelljesítési idő a hat órát meghaladja, a munkaközi szünet 30 perc. Minden további két óra után legalább tizenöt perc munkaközi szünetet kell biztosítani. Heti pihenőnapok a naptári hét előre meghatározott legalább két napja, amelynek négyhetenként két alkalommal vasárnapra kell esnie úgy, hogy hozzá szombati vagy hétfői nap kapcsolódjon. Szolgálati elfoglaltság miatt a heti pihenőnapok összevontan is kiadhatók.

Váltásos szolgálati időrendszer***I. számú váltásos szolgálati időrendszer***

A váltás működtetéséhez legalább 6 fő szükséges. Az I. számú váltásos szolgálati időrendszer váltásonként 12 óra szolgálat 24 óra szabadidő, 12 óra szolgálat 48 óra szabadidő, vagy váltásonként 12 óra szolgálat 12 óra szabadidő, 12 óra szolgálat 48 óra szabadidő, 12 óra szolgálat 12 óra szabadidő, 12 óra szolgálat 72 óra szabadidő. A szolgálatelljesítési időt havi, legfeljebb kettő havi keretben kell meghatározni, melynek meg kell egyeznie az adott időszak munkanapjai számának és a napi 8 órás munkaidőnek a szorzatával. A napi szolgálatelljesítési idő a váltási rend szerint számított folyamatos 12 óra. A munkaközi szünet szolgálati naponként 60 perc. Az I. számú váltásos szolgálati időrendszerben a heti pihenőnapok a hét előre meghatározott naptári napjai, amelyeket a havi szolgálatvezénylési tervben kell meghatározni. Szolgálati elfoglaltság miatt a heti pihenőnapok összevontan is kiadhatók.

II. számú váltásos szolgálati időrendszer

A váltás működtetéséhez legalább 6 fő szükséges. A II. számú váltásos szolgálati időrendszer váltásonként folyamatos 24 óra szolgálat 72 óra szabadidő. A szolgálatelljesítési időt havi, legfeljebb kettő havi keretben kell meghatározni, melynek meg kell egyeznie az adott időszak munkanapjai

számának és a napi 8 órás munkaidőnek a szorzatával. A munkaközi szünet szolgálati naponként két alkalommal 30-30 perc, továbbá ezen felül 4 óra, amely - halaszthatatlan intézkedést igénylő esetet kivéve - az erre alkalmas helyiségben, a ruházat könnyítése mellett, pihenéssel tölthető. A II. számú váltásos szolgálati időrendszerben a heti pihenőnapok a hét előre meghatározott naptári napjai, amelyeket a havi szolgálatvezénylési tervben kell meghatározni. Szolgálati elfoglaltság miatt a heti pihenőnapok összevontan is kiadhatók.

Kombinált szolgálati időrendszer

A kombinált szolgálati időrendszer a váltásos, vezényléses, továbbá a hivatali szolgálati időrendszer kombinációjának függvényében alakul. A szolgálatteljesítési időt havi, legfeljebb kettő havi keretben kell megállapítani, melynek meg kell egyeznie az adott hónap munkanapjai számának és a napi 8 órás munkaidő szorzatával. Heti pihenőnap - a szolgálati beosztástól függően - a naptári hét előre meghatározott, legalább két napja, amelynek négyhetenként két alkalommal vasárnapra kell esnie úgy, hogy hozzá szombati vagy hétfői pihenőnap kapcsolódjon. Ha a napi szolgálatteljesítési idő a hat órát meghaladja, a munkaközi szünet 30 perc. Minden további két óra után legalább tizenöt perc munkaközi szünetet kell biztosítani. A 24 órás szolgálati idő alkalmazása esetén a II. számú váltásos szolgálati időrendszer munkaközi szünetére vonatkozó szabályokat kell alkalmazni.

Egyéni szolgálati időrendszer

Az egyéni szolgálati időrendszer az ezen utasításban szabályozott bármely szolgálati időrendszer kombinációja, amely a titkos információgyűjtés elrendelésére jogosult vezető írásos javaslatára, valamint a speciális rendőri feladatok végrehajtása érdekében engedélyezhető. Heti pihenőnapok a naptári hét előre meghatározott legalább két napja, amelynek négyhetenként két alkalommal vasárnapra kell esnie úgy, hogy második pihenőnapként hozzá szombati, vagy hétfői nap kapcsolódjon. Szolgálati elfoglaltság miatt a heti pihenőnapok összevontan is kiadhatók.

Az országos rendőrfőkapitány által kiadott norma kimondja, hogy a szolgálatot - a lakossági érdekekre, a helyi sajátosságokra, az állomány személyi körülményeire, a célszerűsége és a költségtakarékossági szempontokra is figyelemmel - úgy kell tervezni-szervezni, hogy a feladatok maradéktalanul végrehajthatók legyenek, azonban indokolatlan túlmunkát ne kelljen elrendelni. Közterületi járőrszolgálat esetén a rendőri szerv reagáló képességét mindenkor biztosítani kell, a szolgálatteljesítés kezdő időpontjában a közterület rendőri ellenőrzés nélkül nem maradhat.

A szervezés, mint vezetési funkció három alapelvből táplálkozik. A „mátrix-”, a „programközpontos-”, és a „rendszer szemléletű” szervezési alapelv:

- A „mátrix” szervezési elv alkalmazása az anyagi, műszaki, technológiai műveletek összhangját biztosíthatja – a közigazgatási rendszerben elsősorban a gazdasági szervezetekben érvényesítik, de hatás-, utasítás- és jogköri szabályzás nagyon precíz összehangolása elengedhetetlen, mivel az a szakmai és tárgyi funkciókra bontja szét az irányítási feladatokat;
- A „programközpontos” szervezési elv alkalmazása során a szervezet egy adott programra, eseményre, kiemelkedő jelentőségű feladatra fókuszálva hangolja össze a szervezeti erőforrásokat, műveleteket;

- A „rendszer szemléletű” szervezési elv alkalmazására akkor kerülhet sor, amikor a tervek realizálása során nem kívánunk egyetlen tényezőt sem előnyben részesíteni, azaz prioritás nélkül hangoljuk össze a rendszer erőforrásait a műveleteivel, azaz minden alrendszer előre összehangolt rendben az alaprendeltetésnek megfelelően végzi tevékenységét.¹

Véleményem szerint az állampolgári szubjektív biztonságérzet akkor növekszik igazán, ha az állampolgár valóban biztos lehet abban, hogy a rendőrség a nap 24 órájában a köz- és vagyonbiztonságot megteremti, az emberi életet-, és testi épséget megóvja. A szolgálati időrendszerek használatával, és a jogszabályi rendelkezések betartásával ez az igény maximálisan kielégíthető, ha az adott parancsnok a szolgálatot a fenti alapelvek maximális elfogadásával szervezi, ugyanis:

- „mátrix” szervezési elv teremti meg, hogy a szolgálat szervezése során az anyagi, műszaki, technológiai műveletek összhangja biztosításra kerüljön,
- „programközpontos” szervezési elv teremti meg, hogy a helyi illetékességű szerv -, például városi rendőrkapitányság – alapadatain túlmenően -, kiemelt program, esemény, feladat végrehajtásában a rendelkezésre álló erők-, és eszközök hadra foghatók legyenek,
- „rendszer szemléletű” szervezési elv teremti meg, hogy az országos főkapitányi utasításban meghatározott módon, a helyi illetékességű szerv alapadatait - lakossági érdekekre, a helyi sajátosságokra, az állomány személyi körülményeire, a célszerűsége és a költségtakarékossági szempontokra is figyelemmel – képes legyen maradéktalanul végrehajtani, úgy, hogy a reagáló képesség mindenkor biztosításra kerüljön, és a közterület rendőri ellenőrzés nélkül ne maradjon.

Egy optimalizált vezető, ha valóban a rendőrség társadalmi rendeltetésének kíván megfelelni, akkor a szolgálati időrendszerek kialakításánál, és a személyi állomány besorolásánál a három alapelve tekintettel gyakorolja a munkáltatói jogkört, és határozza meg a szolgálat ellátásának idő-, és formarendszerét. A tudatos munkavégzés és az alapelveknek való megfelelés, a szervezés funkciójának maximális kihasználását jelenti, ami hozzájárul – majdnem, hogy egyet jelent – a biztonság megteremtésére irányuló társadalmi feladat végrehajtásával és a szubjektív biztonságérzet növelésével.

A következő fejezetben megismerhetjük, hogy a rendőrség helyi szerveinek vonatkozásában a parancsnok hogyan és milyen módon szervezi az adott állomány szolgálatát, azt milyen technikai rendszer segíti.

Szolgálavezésnylés

A szolgálatszervezéssel összefüggésben a szolgálatteljesítési időbeosztást és a pihenőnapokat hiteles és naprakész állapotban, az állomány által is követhetően, rögzített módon kell nyilvántartani. A szolgálatteljesítési nyilvántartás helyben kialakított rendszer, ami lehet manuális vagy technikai eszközzel támogatott. Megjegyzendő, hogy a technikai eszközzel történő szolgálatvezénylést a 18/2011. (IX. 23.) ORFK utasítás – a Robotzsaru integrált ügyviteli, ügyfeldolgozó és elektronikus iratkezelő rendszer egységes és kötelező használatáról, jogosultsági rendjéről, az adatvédelem, valamint a rendszerfejlesztés előírásairól – kötelezővé tette. Az említett utasításra figyelemmel a közvetlen parancsnok a szolgálatvezénylést a Robotzsaru rendszerben köteles rögzíteni. Ez nem jelenti

¹ Czuprák O., Kovács G.: A szervezetvezetés elmélete. Budapest, Dialóg Campus Kiadó, 2017.

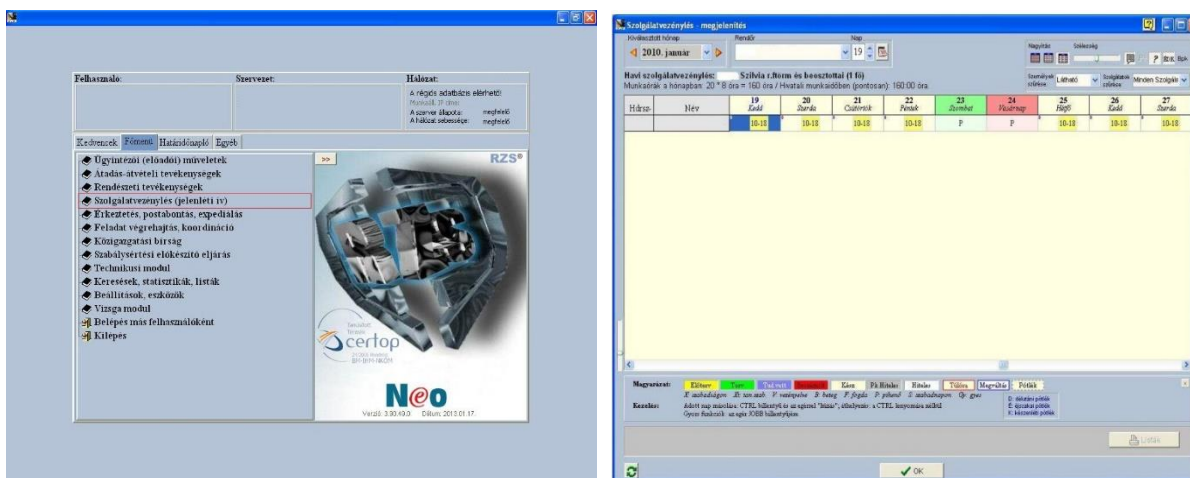
azt, hogy a vezető a szolgálatvezérést manuálisan ne vezethetné, azonban az csak mankóul szolgálhat az integrált ügyviteli-, és ügykezelő rendszerben kötelező érvénnyel rögzítendő feladatokhoz. (Továbbá fontos, hogy az esetleges duplikálásnak egyezőnek kell lennie, ha különbözőségeket tartalmaz, akkor az a szolgálatvezérlési hibára hívja fel a figyelmet.)

Hogy a szolgálatvezérlés a jogszabályi előírásoknak megfeleljen az állomány illetékes parancsnok vagy az általa megbízott vezető rendszeresen köteles ellenőrizni a szolgálatteljesítési idővel kapcsolatos rendelkezések betartását. E parancsnoki szerepkörben az intézkedést foganatosító rendőri szerv szakterület szerint érintett szervezeti elemének vezetője gondoskodik az alárendeltségébe tartozó szolgálati ágak állománya által végrehajtott intézkedések kapcsán a Robotzsaru rendszerben rögzített adatok ellenőrzéséről, a hiányos vagy hibás adatbevitel esetén azok pótlásáról, javításáról.

Integrált ügyviteli-, és ügykezelő rendszer

Az illusztrált képen láthatjuk a rendőrség szolgálatvezérlési feladatainak rögzítésére szolgáló Robotzsaru felületet. E felület szolgál arra, hogy az illetékes parancsnok az alárendelt egység vonatkozásában a szolgálatvezérlést elvégezze, illetőleg a hierarchiában felette álló állományilletékes parancsnok pedig azt ellenőrizze.

1. kép: Robotzsaru szolgálatvezérlés

Készítette: a szerző

A SWOT elemzés segítségemre volt abban, hogy ezt a rendszert tesztelhessem, és a hipotézisemben foglaltakat valóban megerősíthessem vagy elvethessem. Az erősségek és lehetőségek kiaknázásával az előnyöket-, a gyengeségek, és veszélyek feltárásával pedig a hátrányokat ismerhetjük meg. Mindezt táblázatba foglalva illusztráltam, majd azt követően a megállapításokat elemenként rövid magyarázattal értékeltem. Az erősségek alatt azokat a belső tényezőket, és pozitív dolgokat értettem, amik jól működnek, azonban mindig lehet rájuk hatni, hogy még inkább működőképessé váljanak. Gyengeségek alatt ennek ellentettje volt centralitásban. A lehetőségek olyan külső tényezők, olyan adottságok, amelyek tőlünk függetlenek, nem tudjuk megváltoztatni őket, de számunkra kedvezőek, erősségeket építhetünk rájuk. A veszélyek korlátok, negatív tényezők, amiket szintén nem tudunk befolyásolni, a siker esélyét csökkentik, és kockázatot jelentenek.

1. táblázat: Robotzsaru SWOT analízis

Erősségek	Gyengeségek
<ul style="list-style-type: none"> • Diszkrét és folytonos szervezési feladatoknál egyaránt használható; • Különböző adatrepresentációk segítségével szervezési feladatoknál széles területére alkalmazható; • Kevés információra van szükség, az alkalmazott célfüggvény bonyolult számításokra is képes; • Mivel egyszerű algoritmuson nyugszik a működés, ezért minden szervezési feladatra használható, könnyen hibridizálható; • Párhuzamos számítások végezhető, a szolgáltatászervezési feladatok könnyen párhuzamosíthatók; • Megbízható dokumentációt biztosít a szolgáltatászervezés vonatkozásában; • Az irodai munka leegyszerűsödik. 	<ul style="list-style-type: none"> • A szolgálatvezénylés alkalmazásához nagy gyakorlatra és szakmai tapasztalatra-, a hatékonyan működő eljárás paramétereinek beállításához sok kísérletezésre van szükség; • A számítások költségessége, ez a szempont azonban az egyre gyorsabb számítógépek megjelenésével veszít a jelentőségéből; • Nem támogat minden ismert adatszerkezetet és programozási struktúrát; • Összetettebb szolgáltatászervezés esetén a vonalak irányítása átfedheti egymást, ezért áttekinthetetlen lehet az ábrázolásmód.
Lehetőségek	Veszélyek
<ul style="list-style-type: none"> • Vizualitást elősegítő szervezési feladatok • Könnyen megérthető algoritmusok (szolgálatvezénylés); • Emberi érzelmek és elfogultságok befolyásától mentesen szervezhető a szolgálat; • Humán erőforrástól független, szemléletes, a logikai gondolatmenetet, a szerkezeti egységeket világosan tükröző bemutatását szolgálja; • A szolgáltatászervezés könnyen áttekinthető és követhető bárki számára; • A szolgáltatászervezés egyszerűsíthető megoldásokat javall, amely magában foglalja a továbbfejlesztés lehetőségeit is; • Szakmai fejlődésre és kiteljesedésre is lehetőséget teremt. 	<ul style="list-style-type: none"> • Hiányzó dokumentációs adattár; • Hiba esetén újrategyűjtés szükséges, ami adatvesztéssel járhat; • Hálózatokat vírus támadhatja meg, amelynél nem elég a kábeleket manuálisan eltávolítani, mert akár a vírus a tároló szerverre átkereshet; • Alkalmazása esetén hosszú távon arányaiban egyre kisebb kereslet mutatkozhat a humán erőforrásra.

Készítette: a szerző

Az integrált ügyviteli- és ügykezelő rendszer használatával folytonos szervezési feladatok láthatók el, az a szervezéssel kapcsolatos feladatok széles területére alkalmazható. Kevés információval a birtokunkban is képesek vagyunk arra, hogy a rendszer a legbonyolultabb szervezési feladatokat is végre hajtsa. A rendszer képes párhuzamos számításokra, és szervezési feladatokra -, lásd például

pihenőidő, munkaközi szünet, készenléti elrendelő, stb.-, amely megbízható dokumentálást tesz lehetővé, így az irodai munka leegyszerűsödik.

Vitathatatlan, hogy a szolgálatvezényléshez nagy gyakorlatra és szakmai tapasztalatra van szükség, de ez a parancsnokokkal szemben kritériumként is értelmezhető. Sajnos a rendszer használata költséges és nem támogat minden adatszerkezetet, egy összetettebb vezénylési rend esetén az ábrázolásmód összekeveredhet.

A rendszer elősegíti a vizualitást szemléletes, a szolgálatvezénylés könnyen megérthető a beépített modulok alkalmazásával. Kizárólag a tárgyilagosság alapelvein nyugszik. A szolgálatvezénylés könnyen áttekinthető, és követhető bárki számára.

Ugyanakkor veszélyei közé tartozik, hogy a hálózatot illetéktelenek is feltörhetik, vírustámadás érheti, adatvesztés fordulhat elő. Továbbá féltő, hogy hosszú távon arányaiban egyre kisebb kereslet mutatkozhat a humán erőforrásra, hisz a rendszer szinte mindent elvégez az ember helyett.

Zárszó

Véleményem szerint azzal, hogy a szolgálatvezénylést, mint szervezési feladatot gépi technikával, szoftverek alkalmazásával támogatjuk, a manuális szolgálatvezénylés hibáit kiküszöbölhetjük. A SWOT elemzés során feltárt erősségek, lehetőségek a helyi illetékességű rendőrkapitányság vonatkozásában kihasználhatóak, a veszélyek elháríthatók, és a gyengeségek az erősségek szintjére felfejleszthetők.

Az integrált ügyviteli-, és ügykezelő rendszer használatával biztosítható, hogy a parancsnokok a vezetési funkciókat, leginkább a szervezéshez köthető feladatokat legjobb tudásuk szerint, hibamentesen hajtsák végre, megteremtve ezzel azt a társadalmi igény kielégítését, amelyek az állampolgárok szubjektív biztonságérzetének növelését eredményezhetik.

Nehéz javaslattal élni egy olyan szerv működésére, amely ma már Európa egyik legszínvonalasabb, és leginkább elismert rendőrségévé nőtte ki magát. Ha megfogalmazhatnánk javaslatot, talán az annyiban tetőzne, hogy a jól működő rendszert fenntartani, és nem lerombolni szükséges. Ami még, ha nem is fejlesztésre, de finomhangolásra szorul, és ebben is jó irányban haladunk, hogy a rendőri munkavállalók áldozatos munkáját, - amit a nap 24 órájában tesznek azért, hogy a polgárok biztonságban érezhessék magukat – elismerjük és támogassuk.

Felhasznált szakirodalom

Czuprák O., Kovács G.: *A szervezetvezetés elmélete*. Budapest, Dialóg Campus Kiadó, 2017.

Kovács G.: A Magyar rendőrség szerepvállalása hazánk határbiztonságában, és a schengeni külső határok ellenőrzésében. In: Hautzinger Z. (szerk.): *Migráció, és rendészet*. Budapest, Magyar Rendészettudományi Társaság Migrációs Tagozata, 2015.

Kovács G.: *A rendészeti szervezetekben lejátszódó vezetési folyamatok*. Budapest, Dialóg Campus Kiadó, 2018.

Kovács I.: Magyarország határain átnyúló szervezett bűnözés és prostitúciós bűncselekmények a schengeni térségben, különös tekintettel a SOCTA és EUROSTAT értékelésére. *Határrendészeti Tanulmányok*, 2017a/4. szám, 82-161.

Kovács I.: Vezetési funkciók egy helyi rendvédelmi szerv életében. Célmeghatározás, vagyis a feladatok kitűzésének, és tisztázásának folyamata. *Rendőrségi Tanulmányok*, 2018a/3. szám, 119-136. old.

Kovács I.: Vezetési funkciók egy helyi rendvédelmi szerv életében. Tervezés, mint az elérendő cél, és az ahhoz elvezető tevékenységek meghatározásának folyamata. *Műszaki Katonai Közlöny*, 2018b/3. szám, 194-212. old.

Kovács I.: Vezetési funkciók egy helyi rendvédelmi szerv életében. Ellenőrzés, mint a kiadott szabályok, és utasítások betartásának (kontroll)feladata. *Államtudományi Műhelytanulmányok*, 2017b/21. szám, 1-30. old.

Lindblom C.: *The Intelligence of Democracy*. New York: *The Free Press*, 1965.

Mooney J.: *The Principles of Organization*. In: WALDO D. (szerk): *Ideas and Issues in Public Administration*. New York: McGraw Hill, 1953., 84-105. old.

Seidman H.: *Politics, Position, and Power*, New York: Oxford University Press, 1970.